

Muistio

23.9.2024

VN/3772/2024
VN/3772/2024-MMM-5

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan tuottavuusohjelma 2025-2028

1. Tausta ja tavoite

Julkisen talouden kestävyystavoitteen tukemiseksi hallitus toteuttaa valtionhallinnon tuottavuusohjelman, jolla tavoitellaan yhteensä n. 390 milj. euron säästöä vuodesta 2027 alkaen. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan osuus tuottavuusohjelmasta on yhteensä 26,5 milj. euroa, mikä on jatkoa aiemmille hallinnonalalla toteutetuille toimintamenoihin kohdistuville leikkauksille.

Pääministeri Orpon hallitusohjelman mukaisesti kukin hallinnonala laatii hallinnonalan tuottavuusohjelman hallitusohjelman liitteessä osoitetun säästökokonaisuuden toimeenpanemiseksi. Vaalikauden määräraha-kehyksessä pysyminen edellyttää lisäksi, että tuottavuustoimilla pyritään vastaamaan myös uusien tehtävien kautta syntyviin uusiin resurssitarpeisiin.

Tuottavuusohjelman valtioneuvoston yhteiset osiot eli digitaalisuus ensin ja valtion tilaohjelma mahdollistavat säästötä hallinnonalalla vain vähäisissä määrin. Merkittäviltä osin tuottavuusohjelmaa toteutetaan hallinnonalan omilla toimenpiteillä. Tuottavuusohjelman sisältö täsmennetään osana vuosikellon mukaista toiminnan ja talouden suunnittelua yhteistyössä henkilöstön kanssa.

2. Virastokohtaiset säästöt

Tuottavuusohjelman mukaiset säästöt on kohdennettu virastoille kahdessa eri vaiheessa. Osana kehysvalmistelua 2025-2028 hallitusohjelman 2023 mukaisia tuottavuusohjelmäsäästöjä on kohdennettu virastojen toimintamenojen suhteessa yhteensä 18,1 milj. euroa vuodesta 2027 alkaen seuraavasti:

Momentti (1 000 €)	2025	2026	2027	2028
30.01.01 Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot	970	1 540	2 000	2 000
30.01.05 Luonnonvarakeskuksen toimintamenot	840	3 070	6 350	6 350
30.20.01 Ruokaviraston toimintamenot	740	2 700	5 610	5 610
30.40.46 Valtionapu Suomen metsäkeskukselle ¹⁾	0	0	0	0
30.64.50 Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät	80	270	570	570
30.70.01 Maanmittauslaitoksen toimintamenot	470	1 720	3 570	3 570
Eräät muut momentit	0	0	0	0
Säästö yhteensä	3 100	9 300	18 100	18 100

¹⁾ Ei sisällä hallitusohjelman 2023 mukaista 2,0 milj. euron hallinnonalan avustusleikkausta

Leikkaukset ovat kasvaneet kehysriihen 2024 päätösten myötä julkisen talouden suunnitelmassa 2025-2028. Tuottavuusohjelmäsäästöjä tuli kohdennettavaksi kertaluonteisesti 3,5 milj. euroa vuodelle 2025 ja pysyvästi 8,4 milj. euroa vuodesta 2025 lukien. Säästöjen kohdennuksessa on otettu huomioon uusien EU- ja muiden lisätehtävien resursointi kehysriihen ja talouspoliittisen ministerivaliokunnan linjausten

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Maa- ja metsätalousministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 30
00023 Valtioneuvosto

Hallituskatu 3 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.mmm@gov.fi

mukaisesti sekä muut tunnistetut virastokohtaiset talouden sopeuttamistarpeet. Leikkausten toteuttamisen varmistamiseksi säästöjä on kohdennettu myös kertaluonteisiin eriin.

Momentti (1 000 €)	2025	2026	2027	2028
30.01.01 Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot ¹⁾	0	210	210	210
30.01.05 Luonnonvarakeskuksen toimintamenot ¹⁾	60	1 400	1 400	1 400
30.20.01 Ruokaviraston toimintamenot ¹⁾	0	0	0	0
30.40.46 Valtionapu Suomen metsäkeskukselle	130	890	890	890
30.64.50 Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät	0	0	0	0
30.70.01 Maanmittauslaitoksen toimintamenot	130	920	920	920
Eräät muut momentit	11 580 ²⁾	4 980	4 980	4 980
Säästö yhteensä	11 900	8 400	8 400	8 400

¹⁾ Toimintameno säästön kohdennuksessa otettu huomioon uusien EU- ja muut lisätehtävien resursointi

²⁾ Osa säästöstä ehdotetaan kohdistettavaksi jo vuodelle 2024 sekä liikelaitosten tuloutusten kasvattamiseen vuodelle 2025

Tuottavuusohjelman mukaiset menoleikkaukset tulevat voimaan täysimääräisenä vuodesta 2027 lukien, jolloin virastokohtainen kokonaissäästövelvoite on uudet EU- ja muut tehtävät huomioiden noin 10 %:a toimintamenoista. Eräiden muiden momenttien (kulutusmenoja tai valtionavustuksia) osuus tuottavuusohjelmasta on 5,0 milj. euroa, mikä vastaa vajaata 20 %:n osuutta hallinnonalan tuottavuusohjelmasta.

Momentti (1 000 €)	Säästö 2027	Uudet EU- ja muut tehtävät	TA 2024 ¹⁾	Leikkaus%
30.01.01 Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot	2 210	285	24 482	10 %
30.01.05 Luonnonvarakeskuksen toimintamenot	7 750	250	81 777	10 %
30.20.01 Ruokaviraston toimintamenot	5 610	1 500	72 234	10 %
30.40.46 Valtionapu Suomen metsäkeskukselle ²⁾	890	0	43 025	2 %
30.64.50 Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät	570	130	7 144	10 %
30.70.01 Maanmittauslaitoksen toimintamenot	4 490	0	46 017	10 %
Eräät muut momentit	4 980	0	-	-
Säästö yhteensä	26 500	2 165		

¹⁾ Ilman kertaluonteisia eriä

²⁾ Ei sisällä hallitusohjelman 2023 mukaista 2,0 milj. euron hallinnonalan avustusleikkausta

3. Tuottavuustoimenpiteet hallinnonalalla

3.1. Valtionhallinnon yhteiset hankkeet

Digitaalisuus ensin -kokonaisuudella tarkoitetaan sähköisen asioinnin ensisijaisuuden edistämiseksi tarvittavia lainsäädäntömuutoksia, jotta viranomaisviestintää voidaan siirtää paperilla lähetettävistä kirjeistä sähköiseen muotoon. Kehysvalmistelun aikana toteutetun analyysin perusteella voidaan todeta, että tähän kokonaisuuteen kuuluvat kustannukset hallinnonalalla liittyvät maksulliseen toimintaan. Maksuperustelaista johtuen hallinnonala ei voi hinnoitella julkisoikeudellisia suoritteita omakustannusarvoa ylittävästi ts. mahdollisia sähköisen asioinnin kehittämisestä syntyviä kustannussäästöjä ei voida lukea hallinnonalan tuottavuusohjelman piiriin. Vaikka kokonaisuus ei välittömästi vähennä hallinnonalan toimintamenojen tarvetta, maa- ja metsätalousministeriö tukee sähköisen asioinnin ensisijaisuutta osana julkisten palveluiden kokonaisvaltaista digitalisaatiokehitystä.

Valtion tilaohjelma –kokonaisuuden avulla pyritään tehostamaan tilakustannuksia sekä vastaamaan pandemian jälkeiseen työn murrostilaan, palveluiden saatavuutta vaarantamatta. Etenkin mittavaa peruskorjausvelkaa sisältävien tilaratkaisujen jatko arvioidaan kriittisesti. Maa- ja metsätalousministeriö katsoo tilatehokkuuden kasvattamisen yhteiskäyttöisten toimitilaratkaisujen avulla olevan sinällään hyvä lähtökohta toimitilakustannusten hallintaan. Hallinnonalan tuottavuusohjelman mukaisten säästöjen toteutuksen kannalta ongelmalliseksi muodostuvat aiemmissa kehyspäätöksissä hallintoon kohdennetut eri säästötoimenpiteet, joita on jo suunniteltu katettavan toimitiloja kehittämällä. Lisäksi ministeriö on huolissaan inflaatiotarkistusten vuokratasoa lisäävästä vaikutuksesta, jota vastaavat menosopeutukset on toteutettava toimitiloja kehittämällä. Edellä mainitun johdosta valtion tilaohjelma –kokonaisuuden sopeutusvaikutus jää noin 3-5 milj. euroon.

3.2. Hallinnonalan omat toimenpiteet

Seuraavat organisaatio- ja valtionavustuskohtaisesti tarkentuvat kohteet on tunnistettu hallinnonalan omiksi tuottavuustoimenpiteiksi.

- Tehtävien priorisointi ja kehittäminen
 - Arvioidaan virastojen lakisääteisiä tehtäviä sekä mahdollisuuksia tehtävien karsimiseen. Lainsäädäntömuutoksia edellyttävät toimet käsitellään osana lainsäädäntövalmistelua
 - Arvioidaan virastojen muita kuin lakisääteisiä tehtäviä sekä mahdollisuuksia tehtävien karsimiseen
 - Digitalisaation ja tekoälyn hyödyntäminen
 - Toteutetaan rakenteelliset kehittämistoimet, joilla tehostetaan toimintaa.
 - Mahdollistetaan resurssien vaikuttava kohdentaminen
 - Virastot arvioivat henkilöstömäärän sopeuttamisen tarvetta huomioiden tehtävien priorisoinnin ja kriittisen osaamisen turvaaminen ja kehittäminen.
- Hankintatoimen tehostaminen ja menokartoituksen toteuttaminen
 - Virastot arvioivat ja toimeenpanevat yhdessä sisäisten palveluntuottajien kanssa kehittämistoimet, jotka johtavat prosessin kokonaiskustannusten alenemiseen.
 - Virastot käyvät läpi kustannusrakennetta kokonaisuutena ja tehostavat rahoituksen käyttöä kunkin kuluerän osalta.
- Tutkimus- ja kehittämishankkeiden priorisointi
 - Pidetään hanke-, tutkimus- ja digisalkkujen tiedot ajantasaisina ja tietosisällöltään kattavina.
 - Varmistetaan riittävä hankeosaamisen taso hankkeita käynnistettäessä. Arvioidaan ulkopuolisten palveluiden hyödyntäminen.
 - Tehostetaan hankkeiden valintaa ja ohjausta osana vuosikellon mukaista toiminnan suunnittelua.
- Tulojen lisääminen
 - Kustannusvastaavuuden tulisi kaikkien suoriter ryhmien osalta olla vähintään 100 %. Poikkeamat arvioidaan osana maksuasetusten valmistelua.
 - Maksullisen toiminnan kattavuus varmistetaan.
- Kertaluonteiset toimenpiteet
 - Kansallisesti rahoitettujen maaseutuyritysten energiainvestointituen peruutus (LTA II/2024)
 - Metsähallituksen voiton tuloutuksen nosto toiminnan tehostamisen johdosta (TAE 2025)
 - Muut kertaluonteiset toimenpiteet
- Valtionavustustoimintaan liittyvä kehittäminen
 - Avustuskohteiden karsiminen, tukiehtojen muuttaminen ja tukitasojen alentaminen
 - Mahdollistetaan resurssien vaikuttava kohdentaminen

Hallinnonalan omien sopeutustoimenpiteiden kustannusvaikutus on yhteensä noin 24-26 milj. euroa jakautuen kappaleessa 2 esitetyn mukaisesti.

4. Toimeenpano ja aikataulu

Vuonna 2025 toteutetaan nopeasti toteutettavat sopeuttamistoimenpiteet sekä käynnistetään lainsäädäntömuutoksia edellyttävät tehtävien ja velvoitteiden karsinta, joiden säästövaikutukset saadaan voimaan viimeistään vuonna 2027. Sopeuttamistoimet jatkuvat hallinnonalalla pääasiassa vähintään vuoteen 2028 saakka.

Julkisen talouden vahvistamisen edellyttämät sopeuttamistoimenpiteet kohdistetaan ja toisaalta tehtävät priorisoidaan huomioiden:

- Toimenpiteet eivät saa vaarantaa virastojen ydintehtävien riittävän tuloksellista hoitamista.
- Tehostamistoimissa ja myös tehtävien karsimisessa on lähtökohtaisesti tarkasteltava kaikkia tehtäväalueita ja toimintoja. Tarvittaessa tehostamistoimia ja tehtävien karsimista voidaan tukea lainsäädäntömuutoksilla. EU-sääntelystä johtuvia tehtäviä voidaan säästöjen aikaansaamiseksi tarvittaessa rajata sääntelyn edellyttämään välttämättömään tasoon.
- Toimenpiteitä ei kohdenneta siten, että se vähentäisi hallitusohjelmassa kohdennettuja lisäpanostuksia tai vaarantaisi hallitusohjelman toimeenpanoa.
- Toimenpiteet valmistellaan yhteistoiminnassa henkilöstön kanssa.

Toimeenpanossa ja toimien riittävyyden arvioinnissa osana hallinnonalan vuosikellon mukaista toiminnan ja talouden suunnittelua huomioidaan vuosia 2025 – 2028 koskevat kehys- ja talousarviopäätökset.